

KỶ NIỆM 75 NĂM NGÀY THÀNH LẬP ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM
(3/2/1930 – 3/2/2005)

TĂNG CƯỜNG VAI TRÒ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG – NHÂN TỐ QUYẾT ĐỊNH THÀNH CÔNG CỦA SỰ NGHIỆP ĐỔI MỚI Ở VIỆT NAM

VŨ VĂN GÀU (*)

Tóm tắt: Trong giai đoạn cách mạng mới, công tác xây dựng và chỉnh đốn Đảng cần được coi trọng và đẩy mạnh. Cùng với việc phát huy những truyền thống và kinh nghiệm vốn có, Đảng cần tiến hành đổi mới tư duy lý luận, nâng cao bản lĩnh chính trị và năng lực trí tuệ; đồng thời, đổi mới phương thức lãnh đạo. Đó chính là những biện pháp tích cực, cần thiết để tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng – nhân tố quyết định thành công của sự nghiệp đổi mới ở Việt Nam.

Ngày 3 tháng 2 năm 1930, Đảng Cộng sản Việt Nam - đội tiên phong của giai cấp công nhân Việt Nam, đại biểu trung thành cho lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của cả dân tộc Việt Nam, do Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập và rèn luyện theo những nguyên tắc xây dựng một Đảng cách mạng của các nhà sáng lập chủ nghĩa Mác - Lênin - đã chính thức ra đời. Suốt chặng đường lịch sử 75 năm qua, kể từ khi chính thức bước lên vũ đài chính trị, gánh vác sứ mệnh lãnh đạo, Đảng đã luôn là một nhân tố quyết định mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, dân tộc ta, nhân dân ta đã làm nên Cách mạng tháng Tám vĩ đại, lật đổ chế độ thực dân, phong kiến, giải phóng dân tộc và xây dựng nên Nhà nước dân chủ nhân dân đầu tiên ở Đông Nam Á; giành thắng lợi trong cuộc kháng chiến trường kỳ chống thực dân Pháp bằng "trận Điện Biên chấn động địa cầu"; chiến thắng đế quốc Mỹ xâm lược, giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước bằng trận Đại thắng mùa Xuân 1975; đưa cả nước đi lên con đường xã hội chủ nghĩa; và giờ đây, giành thắng lợi ngày càng vững chắc trong công cuộc đổi mới toàn diện đất nước vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Thực tiễn của gần 20 năm đổi mới đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa đã khẳng định vai trò lãnh đạo của Đảng như một tất yếu lịch sử. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, gần 20 năm qua, nền kinh tế đất nước ngày càng tăng trưởng vững chắc; văn hoá xã hội ngày một tiến bộ rõ rệt; đời sống nhân dân không ngừng được cải thiện; tình hình chính trị - xã hội ổn định, quốc phòng và an ninh được tăng cường; quan hệ đối ngoại không ngừng được mở rộng, hội nhập kinh tế quốc tế được tiến hành theo hướng chủ động và ngày càng hiệu quả; ... Với những thành tựu đó, sức mạnh tổng hợp của cả dân tộc được tăng cường; bộ mặt đất nước đã thay đổi; đời sống nhân dân được cải thiện đáng kể; độc lập dân tộc và chế độ xã hội chủ nghĩa được củng cố vững chắc; vị thế và uy tín của nước ta trên trường quốc tế ngày một nâng cao.

Những thành tựu đó, sức mạnh tổng hợp đó có được trước hết là nhờ Đảng ta đã đề ra và từng bước bổ sung, hoàn thiện đường lối đổi mới một cách đúng đắn, sáng tạo, hình thành một hệ thống quan điểm và nguyên tắc chỉ đạo công cuộc đổi mới, khai phá con đường đi lên chủ nghĩa xã hội phù hợp với thực tế đất nước và xu thế

(*) Tiến sĩ, Phó trưởng khoa Triết học, Trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn, Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh.

phát triển của thời đại. Về điều này, tại Đại hội IX, Đảng ta đã khẳng định: “*Đường lối đúng đắn của Đảng ta là nhân tố quyết định thành công của sự nghiệp đổi mới. Đảng khởi xướng và lãnh đạo công cuộc đổi mới, tổng kết thực tiễn và nghiên cứu lý luận, hoàn thiện đường lối đổi mới; thường xuyên xây dựng, chỉnh đốn Đảng, tạo ra sự thống nhất về quan điểm, ý chí và hành động trong toàn Đảng; lãnh đạo tổ chức thực hiện, xây dựng và kiện toàn bộ máy Nhà nước trong sạch, vững mạnh*”(1).

Thật vậy, ngay từ khi thông qua đường lối đổi mới và quyết định đưa đất nước vào thời kỳ phát triển mới theo định hướng xã hội chủ nghĩa, Đảng ta đã đặc biệt quan tâm và tập trung mọi nỗ lực vào việc hoàn chỉnh đường lối đổi mới, hoạch định những chủ trương, chính sách lớn nhằm cụ thể hoá đường lối đổi mới trên từng lĩnh vực hoạt động kinh tế – xã hội của đất nước theo tinh thần ngày càng nâng cao tầm trí tuệ, nắm vững lý luận về thời kỳ quá độ, nắm vững và vận dụng đúng đắn các quy luật khách quan trên cơ sở từng bước tổng kết thực tiễn đã và đang diễn ra ở nước ta.

Sau Đại hội VI, trong quá trình triển khai thực hiện đường lối đổi mới, Đảng ta đã từng bước đổi mới và nâng cao chất lượng lãnh đạo của Đảng, đồng thời không ngừng tăng cường công tác xây dựng Đảng cả về tư tưởng, lý luận, chính trị lẫn tổ chức. Nhờ đó, hệ thống tổ chức của Đảng và vai trò lãnh đạo của Đảng ngày càng được tăng cường và củng cố vững chắc, đẩy lùi những quan điểm sai trái của các thế lực thù địch muốn hạ thấp và phủ nhận sự lãnh đạo của Đảng trong công cuộc đổi mới đất nước. Tuy nhiên, do sự sụp đổ của Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa ở Đông Âu, Đảng ta đã phải đứng trước một thách thức to lớn là làm thế nào để tiếp tục lãnh đạo có hiệu quả sự nghiệp đổi mới đất nước, tiếp tục con đường xã hội chủ nghĩa mà Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã lựa chọn. Tại Đại hội VII, cùng với việc khẳng định chủ nghĩa Mác – Lênin, tư

tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của Đảng và cùng với việc thông qua *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội*, Đảng ta đã xác định rõ, để làm tròn trách nhiệm nặng nề mà lịch sử giao phó, Đảng cần phải coi việc “*Tự đổi mới, tự chỉnh đốn và nâng cao năng lực lãnh đạo của Đảng là yêu cầu quan trọng hàng đầu trong công tác xây dựng Đảng, là công việc thường xuyên bảo đảm cho Đảng ta luôn ngang tầm nhiệm vụ cách mạng*”. Rằng, việc đổi mới và chỉnh đốn Đảng là nhằm làm cho Đảng “*vững mạnh cả về chính trị, tư tưởng và tổ chức*”, “*nâng trình độ trí tuệ của Đảng lên một bước phát triển mới*”. Và, “*hơn lúc nào hết, muốn lãnh đạo công cuộc đổi mới đi đến thắng lợi, Đảng ta phải nâng cao trình độ hiểu biết và năng lực tổ chức thực tiễn, từ việc phát hiện và nắm vững quy luật vận động của đời sống xã hội ta, của bản thân Đảng, cho đến hiểu biết về thế giới, về thời đại*”(2).

Mục tiêu đó của công tác xây dựng và chỉnh đốn Đảng đã được Đảng ta kiên trì thực hiện và nhiều lần nhấn mạnh phải tăng cường hơn nữa trong các văn kiện đại hội VIII, IX và các nghị quyết của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị. Đặc biệt, nhân kỷ niệm 30 năm thực hiện *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng ta đã mở cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng, thực hiện tự phê bình và phê bình nhằm “*Xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh, nâng cao sức chiến đấu và vai trò lãnh đạo, nâng cao uy tín và thanh danh Đảng; thực hiện quan hệ máu thịt với nhân dân, Đảng – dân một ý chí*”(3). Nhờ

(1) Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX*. Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2001, tr.82.

(2) Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VII*. Nxb Sự thật, Hà Nội, 1991, tr. 128, 129.

(3) Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Hội nghị lần thứ sáu (lần 2) Ban Chấp hành Trung ương khoá VIII*. Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 1999, tr. 48.

đó, năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng ngày một được tăng cường, đáp ứng ngày một tốt hơn yêu cầu khách quan của công cuộc đổi mới đất nước. Đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng ngày càng trong sạch, đảm bảo thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ chính trị đặt ra. Về chính trị, tư tưởng, Đảng đã xây dựng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên của mình niềm tin và ý chí kiên định lý tưởng cách mạng, kiên định mục tiêu và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội. Về tổ chức, Đảng thực hiện nghiêm ngặt các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt Đảng, trước hết là nguyên tắc tập trung dân chủ; từng bước ngăn chặn và khắc phục ngày càng có hiệu quả tình trạng vô tổ chức, vô kỷ luật, độc đoán, chuyên quyền trong Đảng. Phương thức lãnh đạo của Đảng ngày một được đổi mới, phù hợp với những đòi hỏi ngày càng cao của công cuộc đổi mới đất nước. Chất lượng và hiệu quả lãnh đạo của Đảng ngày càng được nâng cao; vai trò và hiệu quả của Nhà nước và các đoàn thể nhân dân được phát huy mạnh mẽ; hệ thống chính trị hoạt động năng động, ngày càng có hiệu lực và hiệu quả.

Có thể nói, theo tiến trình của công cuộc đổi mới đất nước, sự lãnh đạo của Đảng ngày càng được tăng cường và có hiệu quả trên cơ sở nâng cao năng lực trí tuệ, bản lĩnh chính trị và phương thức lãnh đạo. Nếu xem xét từng vấn đề, từng nhiệm vụ trong công tác xây dựng Đảng thì ở nơi này, nơi khác, ở cấp này, cấp khác còn không ít những khuyết điểm và sự bất cập, thậm chí “việc đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng còn lúng túng, chưa đi sâu làm rõ đặc điểm và yêu cầu về sự lãnh đạo của Đảng trong điều kiện Đảng cầm quyền”(4). Song, không thể vì thế mà không nhận thấy rằng, theo tiến trình của sự nghiệp đổi mới do Đảng phát động và lãnh đạo, Đảng ta không những giữ vững vai trò lãnh đạo, mà còn lãnh đạo thành công, ngày càng mang lại những thành tựu rõ rệt và nổi bật, thực

hiện ngày càng có hiệu quả sứ mệnh và trách nhiệm lịch sử trước vận mệnh của đất nước, của dân tộc, của giai cấp. Tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng ngày càng thể hiện rõ là nhân tố quyết định thành công của sự nghiệp đổi mới đất nước. Vai trò lãnh đạo ngày càng tăng và hiệu quả lãnh đạo ngày càng cao của Đảng đã được thực tiễn của gần 20 năm đổi mới đất nước chứng minh một cách hùng hồn, được đông đảo quần chúng nhân dân thừa nhận, được nhiều nước trên thế giới và trong khu vực đánh giá cao.

Việc Đảng ta không những giữ vững, mà còn ngày càng nâng cao vai trò lãnh đạo của mình trong công cuộc đổi mới đất nước, có thể nói, là một thành công vĩ đại, nhất là trong bối cảnh đất nước lâm vào tình trạng khủng hoảng kinh tế – xã hội nặng nề, chủ nghĩa xã hội trên thế giới không còn tồn tại với tư cách một hệ thống, nhiều Đảng Cộng sản cầm quyền đã mất vai trò lãnh đạo, tình hình thế giới và trong khu vực luôn diễn ra với những biến động khó lường. Sự thành công của Đảng trong sự nghiệp lãnh đạo công cuộc đổi mới đất nước trước hết là nhờ Đảng ta đã nhận thức một cách đúng đắn sự cần thiết phải đổi mới tư duy lý luận, nhất là tư duy kinh tế; đã cố gắng nắm bắt, tôn trọng và vận dụng một cách sáng tạo các quy luật khách quan về công cuộc xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội phù hợp với sự biến đổi của thực tiễn đất nước. Theo tiến trình của sự nghiệp đổi mới, Đảng ta không những thường xuyên, mà còn ngày càng nâng cao trình độ lý luận, triển khai rộng rãi và thực hiện có chất lượng ngày một cao việc nghiên cứu lý luận về chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh một cách có hệ thống. Không chỉ tiếp tục lấy chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng và kim chỉ

(4) Đảng Cộng sản Việt Nam. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX. Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2001, tr. 138.

nam cho mọi hoạt động của Đảng, Đảng ta còn thường xuyên gắn nghiên cứu lý luận với tổng kết thực tiễn. Nhờ đó, trình độ lý luận, khả năng tư duy lý luận và năng lực trí tuệ của Đảng ngày một nâng cao; nhiều vấn đề mới về lý luận do thực tiễn đổi mới đặt ra đã được Đảng ta làm sáng tỏ.

Cùng với đổi mới tư duy lý luận và nhờ đổi mới tư duy lý luận, Đảng ta không những đề ra đường lối đổi mới đúng đắn, phù hợp với mục tiêu và định hướng xã hội chủ nghĩa, mà còn xác định rõ nguyên tắc chỉ đạo đổi mới, định ra những hình thức và bước đi thích hợp cho tiến trình đổi mới đất nước. Đảng không chỉ vạch ra đường lối đổi mới đúng đắn, mà còn luôn coi trọng việc cụ thể hoá đường lối đó, nhạy cảm nắm bắt cái mới do thực tiễn đổi mới đặt ra, luôn giữ vững tính độc lập, tự chủ và linh hoạt, sáng tạo trong đường lối, trong chỉ đạo thực tiễn đổi mới. Đây cũng là một yếu tố không thể thiếu dẫn đến thành công của Đảng trong sự nghiệp lãnh đạo công cuộc đổi mới đất nước.

Cùng với việc đổi mới tư duy lý luận và xây dựng đường lối đổi mới, trong sự nghiệp lãnh đạo công cuộc đổi mới đất nước, Đảng ta còn luôn coi trọng kinh nghiệm lãnh đạo chính trị mà Đảng đã có được trong thực tiễn lãnh đạo cách mạng Việt Nam. Nhờ biết kế thừa và phát huy truyền thống cách mạng của Đảng, nhờ việc dành nhiều công sức và trí tuệ để tổng kết những kinh nghiệm, những bài học lịch sử, Đảng ta đã có sự trưởng thành về mọi mặt, sức chiến đấu và vai trò lãnh đạo của Đảng ngày càng được tăng cường theo tiến trình phát triển của thực tiễn đổi mới đất nước.

Không chỉ thế, thành công của Đảng trong sự nghiệp lãnh đạo công cuộc đổi mới đất nước còn ở việc Đảng luôn coi trọng nâng cao bản lĩnh chính trị và sức chiến đấu trên cơ sở không ngừng củng cố, tăng cường sức mạnh về tổ chức và giữ nghiêm kỷ luật Đảng, tăng cường sự đoàn kết, thống nhất về phương diện tổ chức, ngăn chặn ngày càng có hiệu quả và khắc

phục kịp thời những biểu hiện hay dấu hiệu của sự chia rẽ nội bộ, bè phái, cục bộ địa phương. Đặc biệt quan tâm tới công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng về tổ chức trong những năm đổi mới, Đảng ta đã xây dựng được một hệ thống tổ chức ngày một trong sạch, vững mạnh, loại bỏ được những phần tử thoái hóa, biến chất về chính trị, về phẩm chất và đấu tranh ngày càng có hiệu quả với những kẻ tham nhũng, lợi dụng chức quyền để làm giàu bất chính. Nhờ đó, Đảng không những giữ vững, mà ngày càng tăng cường vai trò lãnh đạo của mình đối với cả hệ thống chính trị của đất nước.

Chính vì vậy, chúng ta hoàn toàn có cơ sở để khẳng định rằng, sự tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng là nhân tố quyết định thành công của sự nghiệp đổi mới ở nước ta hiện nay. Đảng không chỉ là người đề ra đường lối, chủ trương cũng như chiến lược, sách lược cụ thể cho công cuộc đổi mới đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, mà còn đóng vai trò hết sức quan trọng trong việc hiện thực hóa đường lối, chủ trương đó, biến đường lối, chủ trương đó thành hiện thực cuộc sống. Vai trò lãnh đạo và sức mạnh chiến đấu của Đảng còn được thể hiện rõ ở những nguyên tắc tổ chức, phương thức lãnh đạo và kỷ luật của Đảng. Tại Đại hội IX, bài học về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, nâng cao vai trò lãnh đạo của Đảng trong công cuộc đổi mới trên cơ sở tổng kết thực tiễn và nghiên cứu lý luận, từng bước hoàn thiện đường lối đổi mới; thường xuyên xây dựng và chỉnh đốn Đảng nhằm tạo ra sự thống nhất về quan điểm, ý chí và hành động trong toàn Đảng; tăng cường lãnh đạo tổ chức thực hiện, xây dựng và kiện toàn bộ máy nhà nước ngày càng trong sạch, vững mạnh đã một lần nữa được Đảng ta khẳng định là một trong những bài học chủ yếu mà chúng ta cần phải tiếp tục phát huy để đưa sự nghiệp đổi mới đất nước đến những thắng lợi ngày càng to lớn, thực hiện thành công mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh. □